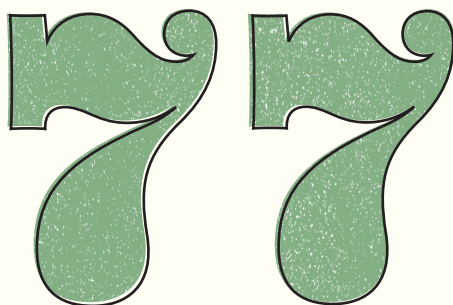

Mathilda Masters
met illustraties van Louize Perdieus

**SUPERSLIMME
DINGEN** DIE JE MOET
WETEN OVER

*mijn en
jouw*

THUIS

Lannoo

INHOUD

1	Het magische getal 7	7
2	De langste mannen wonen in Nederland	8
3	We poetsen al duizenden jaren onze tanden	9
4	Dubai is (voorlopig) kampioen hoogste gebouwen	10
5	In China eet je met stokjes en mag je boeren aan tafel	12
6	In Australië ligt een ondergrondse stad	14
7	Het badwaterfabeltje	15
8	Gebarentaal is niet overal hetzelfde	16
9	Niet alle kamerplanten hebben (veel) zonlicht nodig	18
10	In de toekomst eet jij gebakken wormen en sprinkhanen	20
11	De meeste hamsters zijn geen huisdieren	22
12	Japanners houden niet van handen geven	23
13	Jouw hond weet hoe jij je voelt	24
14	Katten wonen al heel lang bij mensen	26
15	Sla eens een praatje met je huisdier	28
16	Een korte geschiedenis van het kleinste kamertje	29
17	'Mag ik de vissaus even?'	30
18	Je bed krioelt van het leven...	32
19	De Perzen vonden in 400 voor Christus de diepvriezer uit	34
20	'Mam, ik wil een paard als huisdier'	36
21	De meeste mensen wonen op het noordelijk halfrond	37
22	Met hoeveel zijn we straks?	38
23	Onze allereerste voorouders woonden in Afrika	40
24	Een stip houdt de boze geesten weg	41
25	Niet alleen mensen bouwen wolkenkrabbers (mét airco!)	43
26	Spelen is nergens voor nodig	44

27	Slimme manieren om de stad af te koelen	46
28	Mag ik wat ijs in mijn limonade?	47
29	Een bad? Dat is levensgevaarlijk!	48
30	Een iglo werkt als een warme deken	50
31	Er zijn meer dan zesduizend talen op aarde	52
32	Hoedje af voor de Miao	53
33	In Berlijn leven andere microben dan in Parijs	54
34	Tijd voor de grote schoonmaak!	55
35	Alleen maar gras in de tuin is niet goed voor het klimaat	56
36	Wil je heel oud worden? Draag een rode onderbroek!	57
37	Lekker warm met kak	58
38	Schoenen uit!	60
39	Op Sint-Knoetsdag mag je de kerstboom plunderen	61
40	Jouw huis is een echte jungle	62
41	Van 'optrekje voor de armen' tot 'super-de-luxe penthouse'	64
42	Naar het toilet in Japan? Vergeet je slippers niet!	65
43	Wanneer ben jij jarig?	66
44	Feesten op de langste dag van het jaar	67
45	Valentijn valt niet overal op 14 februari	68
46	Lang leven is een kwestie van geluk	70
47	Hoera! De baby huilt!	71
48	Hoera! De baby lacht!	72
49	Bouwen we in de toekomst huizen met paddenstoelen?	72
50	Wat een leuk kabouterboompje!	74
51	Er zijn meer vlaggen dan landen	76
52	Jan Bakker, aangenaam!	77

53	Geef me de hamer en beitel even, schat	78
54	Durf jij mee te dansen op een powwow?	79
55	Drop je drol in de zee	80
56	De beste man breit de beste muts	81
57	Waar rendieren je warm houden	82
58	Kunst bij het afscheid	83
59	De favoriete kleur van de Masai is (bloed)rood	84
60	Deuren van papier	85
61	Hansken was een bijzonder huisdier	86
62	Zes meter stof om je lichaam	87
63	Vier eens Nieuwjaar met een draak!	88
64	Wie het hoogste springt, is het sterkst	90
65	De dag dat de geesten weer op aarde zijn	91
66	Een glaasje gefilterd water graag	92
67	De truc met de appeltaart	94
68	Lekker luxe!	95
69	Steden zijn superdivers	96
70	Niet alle bruidsjurken zijn wit...	97
71	Een halve kilo gefrituurde spinnen graag	98
72	Een thuis voor even	99
73	Wonen in een tent	100
74	Een, twee, drie of nog meer zoenen?	101
75	Huisje-boompje-beestje of toch wat anders?	102
76	Er zijn heel veel soorten gezinnen	104
77	Een thuis is meer dan een huis	105

1 HET MAGISCHE GETAL 7

Zeven dagen in een week. De zeven kleuren van de regenboog. Zeven continenten en zeven wereldwonderen. In de zevende hemel zijn. **Het cijfer zeven** heeft in heel wat culturen en religies een bijzondere betekenis. In westerse culturen is het vaak een geluksgetal, maar in het oosten is het minder duidelijk. Daar kan het zowel een geluks- als een ongeluksgetal zijn.

Sommige mensen geloven in de kracht van cijfers. Dat heet *numerologie*. Het is eerder waarzeggerij dan wetenschap, maar het is wel leuk om te kijken wat zij bijvoorbeeld vinden van een huis met huisnummer 7. Volgens numerologen zijn het rustige en harmonieuze plekken waar je je kunt ontspannen en goed kunt nadenken. Dat geldt ook voor huisnummers die een meervoud zijn van zeven (14, 21, 28...). Als het nummer 77 plotseling in je leven opduikt, sta je volgens numerologen aan het begin van een lange reis waarop je veel zult leren. 77 superslimme dingen over jouw en mijn thuis wereldwijd bijvoorbeeld...

Extra weetje:

Tijdens de Tweede Wereldoorlog was 77 een wachtwoord om de grens van Zweden over te komen. 77 schrijf je als *sjuttiosju* en spreek je uit als *chwutticheu* – een behoorlijke tongbreker dus. Zo haalden de Zweden de Duitsers en Noren die het land binnen wilden er meteen uit.

2 DE LANGSTE MANNEN WONEN IN NEDERLAND

Wetenschappers hebben 18,6 miljoen mensen in tweehonderd landen gemeten. Het waren allemaal mensen die geboren waren tussen 1896 en 1996.

- ◉ Met gemiddeld 182,5 centimeter zijn Nederlandse mannen de langste mannen ter wereld. In België, Estland, Letland en Denemarken wonen ook veel lange mannen.
- ◉ De langste vrouwen vind je in Letland, Nederland, Estland en Tsjechië.
- ◉ De kleinste mannen wonen in Oost-Timor, Jemen en Laos. Zij zijn gemiddeld 160 centimeter. De vrouwen uit Guatemala zijn het kleinst: gemiddeld 149,4 centimeter.
- ◉ De wetenschappers probeerden ook te ontdekken waarom er grote lengteverschillen waren tussen mensen uit verschillende landen. Een deel wordt bepaald door onze genen. Langere ouders krijgen langere kinderen. Maar de genen zijn niet het belangrijkste. Ondervoeding of ziekten kunnen ervoor zorgen dat mensen minder lang worden.
- ◉ De wetenschappers zagen ook dat langere mensen minder snel ziek werden en langer leefden. Hoe dat komt, moeten ze nog verder onderzoeken.

de eerste tandenborstels

3 WE POETSEN AL DUIZENDEN JAREN ONZE TANDEN

Ouders zeiden duizenden jaren geleden al tegen hun kinderen: 'Vergeet niet om je tanden te poetsen!' als ze naar bed gingen.

- Heel lang geleden gebruikten mensen as, gemalen eierschalen of zout dat ze met hun vingers over hun tanden wreven. Het is niet helemaal duidelijk of je tanden daar schoner van werden of juist niet.
- De Babyloniërs en Egyptenaren braken rond 3000 voor Christus takjes van geneeskrachtige bomen. Daar kauwden ze een tijdje op tot er een borstel ontstond waarmee ze hun tanden konden poetsen.
- De eerste echte tandenborstel is een Chinese uitvinding. Zij gebruikten een botje of een stukje bamboe als steel en bonden daar varkensharen aan. Die haren waren het meest geschikt om je tanden mee te poetsen.

4 DUBAI IS (VOORLOPIG) KAMPIOEN HOOGSTE GEBOUWEN

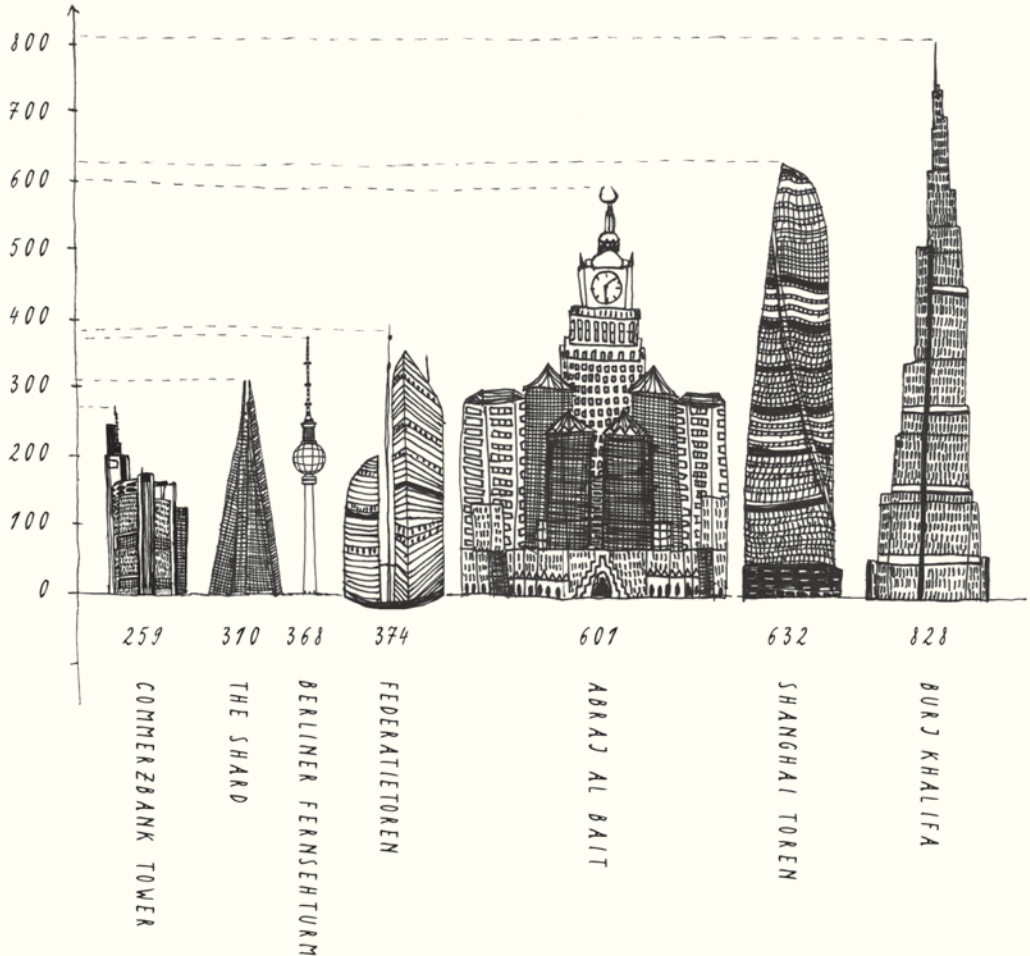
- De **Burj Khalifa** is 828 meter hoog. Daarmee is het officieel het hoogste gebouw ter wereld. Op dit moment natuurlijk, want er zijn plannen om gebouwen van meer dan 1000 meter hoog te bouwen. De bouw van de Burj Khalifa begon in 2004 en duurde zes jaar. Op 4 januari 2010 werd de toren geopend met een enorm vuurwerk. In de toren zijn kantoren, appartementen en een groot hotel. Op de achtenzeventigste etage kun je gaan zwemmen.
- De **Shanghai Toren** uit Shanghai in China staat op de tweede plaats. Hij is 632 meter hoog. Met 601 meter is de **Abraj Al Bait**-toren in Mekka in Saoedi-Arabië een goede derde.
- In Europa zijn de torens minder hoog. Het allerhoogste Europese gebouw staat in Moskou en heet de **Federatietoren**. Deze wolkenkrabber is 373,7 meter hoog. Ook de tweede en derde hoogste gebouwen van Europa staan in Moskou. De vierde staat wat dichterbij: **The Shard** in Londen meet 310 meter.

Leuk weetje:

Het beeld dat meester-chocolatier Andrew Farrugia van de Burj Khalifa maakte, brak ook een hoogterecord. Er werd maar liefst 4200 kilo Belgische chocolade gebruikt om de toren na te bouwen. Met 13,5 meter haalde deze smakelijke Burj Khalifa het *Guinness Book of Records* als hoogste constructie van chocolade.

- Staan er ook hoge torens in België en Nederland? Ja hoor! Ze zijn natuurlijk een stuk kleiner dan de enorme torens waarover we hierboven vertellen. De **Zuidertoren** in Brussel werd gebouwd in 1966 en meet 150 meter. Dat is iets lager dan de **Maastoren** in Rotterdam. Die werd in 2010 geopend en is 165 meter hoog.

hoogte in m

5 IN CHINA EET JE MET STOKJES EN MAG JE BOEREN AAN TAFEL

Jouw ouders leerden je waarschijnlijk netjes eten met mes en vork. Dat is prima als je hier aan tafel gaat, maar in China heb je er niets aan. Daar worden messen, vorken en lepels alleen in de keuken gebruikt. Aan tafel eet je met eetstokjes. Die worden ook wel *chopsticks* genoemd. Alleen de soep eet je met een porseleinen lepel.

- ⊙ Je neemt de twee stokjes in je rechterhand. Het onderste stokje ligt in de holte tussen je duim en je hand. Je houdt het vast met je ringvinger (dat is de vinger naast je pink). Het onderste stokje mag niet bewegen.
- ⊙ Dan neem je het tweede stokje vast met je duim en je wijsvinger. Dat stokje beweeg je op en neer om stukjes eten van je bord te pakken. Het vraagt misschien wat oefening, maar het is niet zo verschrikkelijk moeilijk. Je mag het kommetje ook dichterbij je mond brengen als je dat makkelijker vindt.
- ⊙ Als je klaar bent met eten of je pauzeert even, dan leg je de stokjes op het houdertje dat naast je bord staat.
- ⊙ Wijs niet met de stokjes naar iemand anders aan tafel. Dat is erg onbeleefd.
- ⊙ Steek de stokjes ook niet rechtop in de kom met rijst, want dat heeft voor Chinese mensen met de dood te maken.
- ⊙ Chinezen vinden het ook onbeleefd om met de eetstokjes in eten te prikken of aan de stokjes te likken.
- ⊙ En tot slot: geef iemand anders nooit een hapje eten met je eigen stokjes.
- ⊙ Verder mag er veel aan Chinese tafels. Je kunt er gerust boeren, slurpen en smakken. Dat vinden Chinese koks zelfs fijn: het laat zien dat je hun eten lekker vindt.

9 NIET ALLE KAMERPLANTEN HEBBEN (VEEL) ZONLICHT NODIG

De meeste planten hebben zonlicht nodig om te overleven. Maar niet alle planten hebben evenveel zonlicht nodig. Sommige planten groeien en bloeien zelfs in de donkerste kamer.

- o De **graslelie** bijvoorbeeld heeft helemaal geen zonlicht nodig. Tl-verlichting is goed genoeg. De plant is absoluut niet veeleisend. Vergeet je de graslelie een week of zelfs een maand water te geven? Geen probleem, ze kan ertegen. Het is dus de ideale plant voor wie geen groene vingers heeft.

'Een dikke pil vol weetjes die kinderen willen weten... en hun ouders soms ook nog wel!' — De Verhalenwinkel.nl

242 IJSBEREN HEBBEN LAST VAN DE WARMTE

Of beter: ze hebben het moeilijk met de opwarming van het klimaat. Deze grotere roofdieren ter wereld leven in de winter op het pakijs op de Noordpool. Daar jagen ze op zeehonden. Het pakijs smelt alomterreind sneller en zeehonden hebben pakijs nodig om te overleven. In de jachtgebieden van de ijsberen zitten dus veel minder zeehonden, waardoor de beren niet genoeg voedsel vinden. Dat zorgt ervoor dat ze minder jongen krijgen.

Omdat ze op het pakijs niet meer genoeg te eten vinden, blijven ze in de zomer sneller langer op het vasteland, waar ze wel voedsel vinden. Daar komen ze in contact met de mens, die hen leverer niet in de buurt heeft. Ook de vervuiling en de overbelasting zorgen ervoor dat de ijsbeer bedreigd is. Wetenschappers verwachten dat, als er niets verandert, de soort binnen honderd jaar uitgestorven zal zijn.

Ijsberen kunnen zich misschien goed aanpassen wanneer hun leefomstandigheden veranderen. Onderzoek toont aan dat ze afsterven.

van de krillen beer. De beren die op de Noordpool levende honden, ontwikkelen zich tot de grootste, sterkste en zwaarste beren op aarde. Ze krijgen een witte vacht die minder opvalt in de sneeuw en op de spiedekant van hun poten groeien haren zodat ze meer grip hebben op het ijs.

Op de koude Noordpool ontwikkelen ijsberen zich tot formidabele jagers. Met hun goed ontwikkelde reukzin ruiken ze een zeehond van ver. Ze gaan bij een gat in het ijs zitten en wachten tot de zeehond naar lucht komt happen. Op dat moment staan ze gemiddeld toe en verstoren hun prooi met hun adem. Ze luisteren ook karkassen van getrande belogers, walvissen en walvissen. Als de ijsbeer heel grote honger heeft, duikt hij ook een muskooien, renier of kraaglijer te overbrengen. Tussen april en juli vindt hij zo goed als geen voedsel en leeft hij op het vasteland, waar hij zijn vetweefsel gebruikt. De meeste ijsberen blijven actief, maar de wijfjes die in verwachting zijn houden een winterslaap.

243 ORKA'S ZIJN GEEN WALVISSEN MAAR DOLFIJNEN

Een orka wordt ook wel eens zwaardwalvis genoemd. Maar die naam is misleidend. Orka's zijn namelijk geen walvissen. Het is de grootste dolfijnsoort. Een volwassen orka kan tot 1 meter lang worden en bijna 5000 kilogram wegen. Een babyorka weegt al 24 tonner bij de geboorte en weegt een flinke 10 kilogram.

Orka's zijn echte carnivoeren. Ze jagen op inktvisser, krabben, kreeften, haaien en ruggen. Ook zeehonden, zeeleeuwen, zeevogels, pingvins, aaschildpadden en zelfs babywalvissen staan op het menu. Volgens sommige wetenschappers eten orka's zelfs stansen of jagers.

Als een orka een haai of rog grijpt, moet hij ervoor zorgen dat hij niet gebeten of gesnoemd wordt. De orka houdt hem vast tussen zijn sterke kaken, zodat de vis niet meer kunnen bewegen en stikken.

Bij een zeeleeuw pingvin of zeehond gaat de orka anders te werk. Als hij er eenzigtig op een jachthor niet zit, duwt hij de schouder om en maakt daarbij enorme geluiden. Soms krijgen hij de arme prooi beet. Orka's kunnen zelfs uit het water springen om zich op het land goeien om een vogel of ander dier te vangen.

Sommige orka's reizen en sommige orka's blijven ter plaatse. De orka's die ter plaatse blijven, eten het liefst vis. De reizende orka's laten lever zeeoogdieren.

240 331 SUPERLEMMINGEN DIE JE MOET WETEN OVER DIEREN

55 VAN A TOT Z... WIE BEDACHT HET ALFABET?

De Feniciërs waren historische ontvinders. Met hun schepers vonden ze over de Middellandse Zee om overal handel te drijven. Daarvoor hadden ze een schrift nodig dat je gemakkelijk kon leren. De hangertjes van de Egyptenaren vonden ze een ideaaltype te inspireren.

Ze brachten om de ingeschilderde Egyptische tekens te versimpelen. In plaats van een voorwerp of idee voor te stellen, gebruikten ze elk teken voor een klank.

Zo ontstond het Fenicische alfabet. Het had 22 tekenen: Alef, Beth, Gimel, Dalath, Heth, Waw, Zayin, Heth, Theth, Iodh, Kaph, Lamed, Mem, Nun, Samekh, Ayin, Pith, Tsade, Kaf, Resh, Shin en Tau. Met een beetje verbeelding vind je er heel wat letters uit ons alfabet te terug. Dat is niet zo vreemd. Het Fenicische of Irochische is de basis van het Arabisch, het Aramese, het Hebreeuws en ons alfabet. Het werd van rechts naar links geschreven. Met een beetje moeite kan jij het misschien ook ontcijferen.

het oudste alfabet op een klein stukje van

Kinderen leren gewoon in hun bloeitje. Volwassenen droegen wel kleren. Hun onderbroek was een grote zak stof die als een soort luier om hun middel werd geknoopt. Bij rijke Egyptenaren was die gemaakt van gelekte linnen. De arbeiders en soldaten moesten het doen met een onderbroek van linnen. Dit was goedkope en ging veel langer mee. Over de onderbroek droegen rijke Egyptenaren een losse tuniek. Die was van eekhoor gebreid met een riem. Aan hun voeten droegen ze sandalen of wenslippers.

Het verschil in afkomst tussen mensen zag je niet aan de soort kleren, maar wel aan de kwaliteit van de stof. De rijken droegen kleren van fijn linnen dat gelekt werd in de zon. Soms werden gelekte of andere vertierde op de stof gemaakt.

56 DE EGYPTENAREN DROEGEN GRAAPPIGE ONDERBROEKEN

De Egyptenaren hadden niet van te veel haar op hun lichaam. Meestal lieten ze alles weg-schoren. Mannen waren over het algemeen kaal. Als ze haren hadden, droegen ze het in een dun staartje. Ook bij kleine jongens werd het haar afgeschoren. Ze hadden alleen een dunne vlecht over. Bijke Egyptenaren droegen vaak een pruik. Die was gemaakt van echte haren, van de biesmaker was palmnoten of van stro-afhankelijk van wat je kon betalen.

Zowel mannen als vrouwen gebruikten veel make-up. Bloed hun ogen bleekten ze een dikke, zwarte lijn met een kalfpootje. Die deden ze niet alleen omdat ze het mooi vonden. Het beschermde hun ogen ook tegen de hitte van de zon. Het was immers nog heel lang droegen voor de zonbebrand werd uitgevonden?

60 331 SUPERLEMMINGEN DIE JE MOET WETEN OVER GESCHIEDNIS

DE OUDSTE — DE OUDSTE EGYPTENAREN 61

WWW.LANNOO.COM

WWW.DE-LEUKSTE-KINDERBOEKEN.COM

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

ISBN 978 94 014 9183 9

D/2023/45/348

NUR 210, 240

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2023

Teksten: Mathilda Masters

Illustraties: Louize Perdieus

Vormgeving: Louize Perdieus & Studio Lannoo, Mieke Verloigne

Inhoudelijke redactie: Bart Van Gasse

We hebben ons uiterste best gedaan om alle informatie te verifiëren. Natuurlijk zijn weetjes en wetenschap altijd in ontwikkeling. Als u – ondanks al onze inspanningen – foutieve informatie zou ontdekken, mag u altijd een mailtje sturen naar kinderboek@lannoo.be.